

Desmitā diena: Galilejietis

„Arī Jāzeps no Galilejas, no Nācāretes pilsētas devās uz Jūdeju, uz Dāvida pilsētu, kas saucās Betlēme.” (Lk 2,4) Jāzeps nāk no sliktās slavas reģiona, kas bija tik ļoti nicināts, ka pat uzskatāms par Dieva tiešas darbības nesasniedzamu. Saskaņā ar Vecās Derības mācību Dieva un Viņa Gara darbība koncentrējās vienīgi Jūdejā, tā nespējās līdzturēt Galilejai.

Palestīna bija sadalīta trijās lielās teritorijās: dienvidos atradās Jūdeja ar galvaspilsētu Jeruzālemi, svēto pilsētu, kurā Dievs apmeties savā svētnīcā – svēta vieta, kuru ieplānoja Dāvids, bet uzcēla viņa dēls Solomons, un gadsimtu gaitā tā tika aizvien vairāk greznota; vidū atradās Samarija, jaukto iedzīvotāju apdzīvota, tajā tika godināts ne vien ķēniņš, bet arī dievkiļi; ziemeļos atradās nicinātā teritorija, tā robežojās ar pagānu zemi, pravieša Isaja vārdiem sakot, „pagānu Galileja” – zeme, ko ebreju valodā sauc par *galil*, līdz ar to Galileja.

Ja Jūdejas nosaukuma izcelsme ir attiecināma uz Jūdu, vienu no izvēlētās tautas divpadsmit paaudžu pārstāvi, tad Galilejas nosaukums attiecināms vienīgi uz teritoriju. Jāzeps ir no šīs Galilejas, evaņģēlists vēl piebilst „no Nācāretes pilsētas” – vietas, ko apdzīvo atpalikuši un dumpīgi ļaudis. Tā laika vēsturnieks raksturoja galilejiešus kā kareivīgi noskaņotus jau no bērna kājas. Runa ir par nabadzīgiem un valdnieku paverdzinātiem cilvēkiem, kuri ik pa laikam sacēlās pret tiem. Tādēļ Jēzus laikos apzīmējums „galilejietis” un „karstgalvis” bija uzskatāmi par sinonīmiem.

Jāzeps no Nācāretes devās uz Jūdeju, uz Dāvida pilsētu, kas saucās Betlēme, jo bija cēlies no Dāvida cilts un dzimtas. Šī teikuma nobeigums ir patiešs pārsteigums, jo Vecajā Derībā par Dāvida pilsētu tika saukta Jeruzāleme, pilsēta, kuru Dāvids ieņēma ar viltu, pasludināja par galvaspilsētu, sarīkoja tajā savu kronēšanu par Ķēniņu, padarīja par savu rezidenci.

Evaņģēlists Lūkass pretojas tādām Jeruzālemes apzīmējumam, Betlēmi viņš sauc par Dāvida pilsētu, jo tajā Dāvids gāja savās ganu gaitās. Betlēme viņu pravietis Samuēls svaidīja par Ķēniņu – vēl jauneklā gados viņš tika izvēlēts no divpadsmit Jesses dēliem: „Es spriežu ne jau pēc tā, kas redzams cilvēkam, jo cilvēks redz ārieni, bet Kungs uzlūko sirdi.” (1Sm 16, 7)

Tādā veidā sv. Lūkass vēlas mums teikt, ka jaundzimušais būs pielīdzināms Dāvidam kā ganam, nevis ķēniņam. Jaundzimušā misija būs drīzāk kalpot, nevis valdīt – tā viņš skaidros pēdējās vakariņās: „Bet es jūsu vidū esmu kā tāds, kas kalpo.” (Lk 22, 27) Tātad Jēzum nebūs ķēniņa īpašību, bet gana īpašības, kurš vada savu ganāmpulku un solidarizējas ar to.

Ja pieņem to, ka katrs pieaugušais veidojas no bērna, tad kalpošanu Jēzus ir apguvis savā ģimenē.